

LA CAMPANA DE GRACIA.

DONARÁ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA.

CADA NÚMERO 5 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA.

Números atrossats: 10 céntims.

ADMINISTRACIÓ y REDACCIÓ: Llibreria Espanyola, Rambla del Mitj, 20, botiga.
BARCELONA.

PREU DE SUSCRIPCIÓ: Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA pesetas 1'50.
Cuba y Puerto-Rico, 2.—Estranger, 2'50.

AIXÓ SE 'N VA.

Inici d'un article: A situació que fins ara havia sigut crítica, se va tornant cada dia mes aterradora. L'home fúnebre de la restauració que durant lo reynat de D. Alfonso XII ab tant empenyo va traballar contra les llibertats democràtiques, vensut avuy per les corrents de la opinió pública é impossibilitat de destruirlas, emplea

la séva desidria en contra de la fortuna y de la existència dels espanyols.

Mal quan tenia una gran activitat, mal quan desplegava una energia ferotxe; pitjor avuy que's mostra débil, esporuguit, incapàs, inepte. Mal quan presentava l' aspecte de apoplegia; pitjor avuy que presenta 'ls últims síntoms de l'anemia.

Desde l' primer de Janer de 1891, es á dir, en un any y dos mesos, lo paper de la Deuda ha tingut una baixa de un 17 per cent. De manera que 'ls posseidors del paper del Estat han perdut mil cinquanta quatre milions de pessetas.

Aquesta pèrdua espantosa es lo que'ns ve á costar per ara, sols en aquest concepte, lo govern de'n Cánovas y 'ls conservadors.

Mentrestant, los cambis ab l' extranger alcansan una puja inverossímil. A 17'50 arribaren l' altre dia, y tot fa pressentir que no pararan aquí. Cent duros á Espanya, posats á França 'n valen sols 82 y mitj. Mil duros aqui 'n valen allí 825. Lo dia en que l' cambi equivalga al desmèrit que té la plata sobre l' or, no quedará á Espanya una sola moneda. Lo paper obtindrà l' curs forsós, sufrint lo seu preu continuas oscilacions, y 'l comers, l' industria, 'ls negocis y fins las mes pelitas necessitats de la vida tindrán de arrostrar las conseqüencies fatales de aqueix estat de coses.

**

L' origen de aquest conflicte no s' oculta á ningú. Los governs monàrquichs han viscut fins ara dilapidant la fortuna pública. Aficionats á crear cada dia novas necessitats, sense reparar en los medis de satisfacerlas, han acudit al Banc d' Espanya, pera cubrir los seus apuros. Lo paper moneda que en totes las nacions civilisadas serveix per fomentar la riquesa, facilitant recursos á la producció, aquí s' ha fet servir únicament per saldar las trampas dels governs. Aquests, fins ara, han anat passant com han pogut, estampant paper y acunyat plata, es á dir, posant en circulació valors imaginaris y monedes que no tenen de bon tros tot lo valor que representan.

Aixó ha durat mentres ha sigut possible que durés. Pero per fi las nacions extrangères han tingut á bé classificarnos com á tramposos, posantnos los peus á roullo, gracies á la puja dels cambis, y avuy tothom ne gemega, y la catàstrofe s' acosta á tota pressa.

Medis de conjurarla no 'n faltan. Succeheix ab las nacions, com ab las famílies: la familia que gasta mes de lo que pot, camina inevitablement envers la ruina. Unicament pot evitarla reconcentrant lo seu esperit, avivant las sévases energias, suprimint gastos inútils, condemnantse á una vida modesta y arreglada,

Pero fins aixó podria perdonarse 'ls, si estiguessin á l' altura deguda per conjurar ab energia 'ls grans perills que han desencadenat sobre la nació.

Tothom reclama la nivellació dels presupostos, com l' infelis que s' asfixia reclama una ratxada d' ayre per respirar.

Y 'ls pressupostos ni 's nivellan, ni es possible que nivellar-se pugan, gracies á la existència dels famosos obstacles tradicionals.

¿Se pot rebaixar la llista civil? ¡De cap manera!— eridan á coro 'ls partidaris de la Monarquia.

¿Se rebaixarà l' Exèrcit y la Marina?— Impossible!.... La monarquia no pot que dar desarmada.

¿Lo culto y clero?—¡No hi ha que pensarhi! Las institucions reben de Roma un gran apoyo espiritual.

¿L' administració pública?.... —¡Fora una insensaté!.... Lo bon servey administratiu exigeix l' existència dels actuals empleats; y quan no fos lo bon servey administratiu 'ls fan indispensables las necessitats dels partits monàrquichs.

Y donchs de qué farán mánegas?

D. Anton Cánovas, tancat dintre de aquest circul de ferro, ha declarat que en la impossibilitat de rebaixar gastos no queda altre medi que augmentar los ingressos.

¡Gran y cómodo recurs, si al país poguessin exigirseli encare nous y costosos sacrificis!.... Pero vamos á veure, ¿qui tindrà l' puny de ferro prou fort per arrancar una gota de llet dels mugróns aixuts de la pobre vaca extenuada?

*

Per quans' acabin las darreras engrunas, ja 's diu que deixarà de pagarse l' cupó. Y fins s' insinúa que á ultims d' any seguirém en aquest punt l' exemple de Portugal.

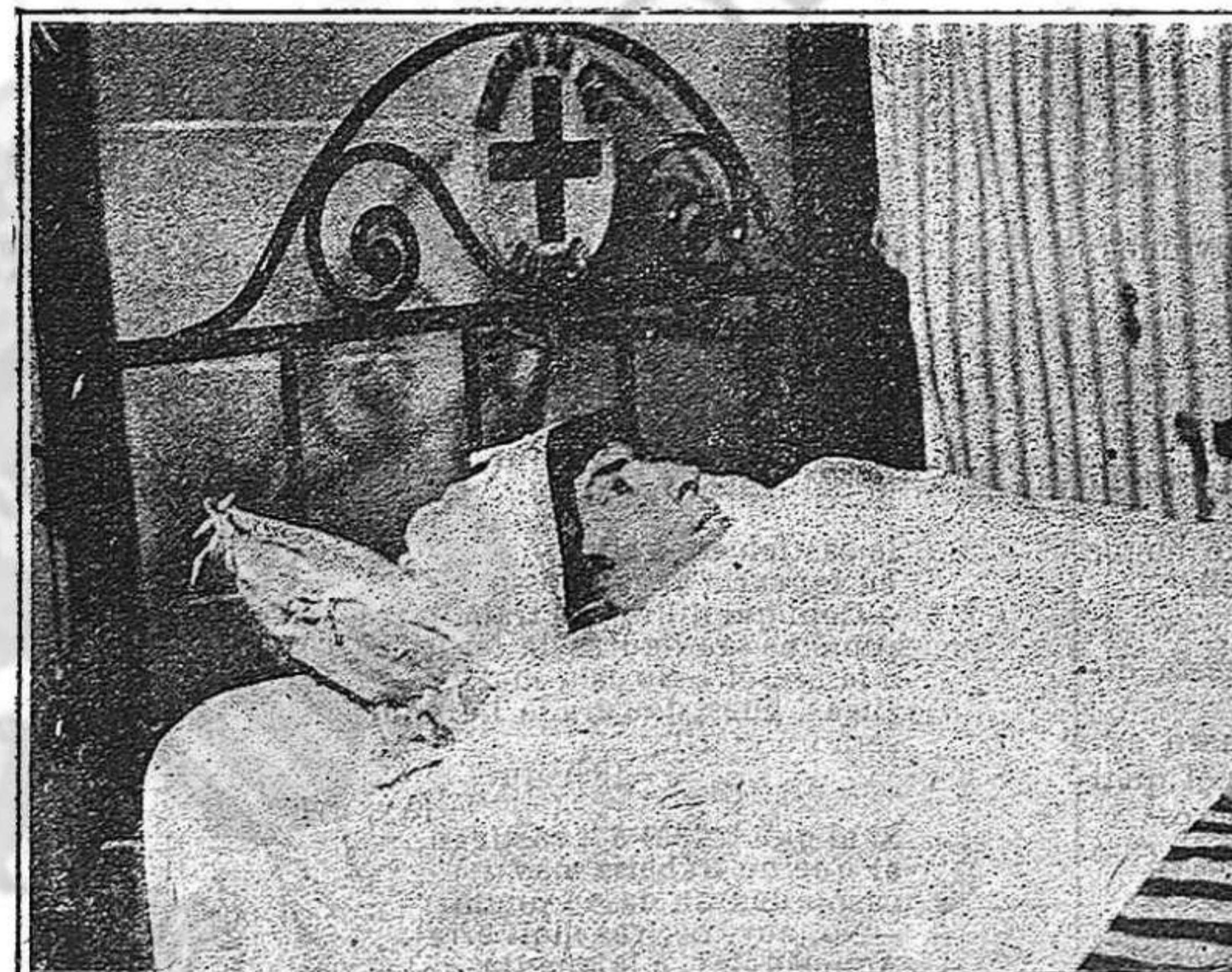
Per quan vingui aquest cas los emplassos.

Si á Espanya s' han fet revolucions per l' idea, ab més motiu se 'n fará una per la fam, com per la fam va comensar la de l' any 93 á França.

Aquestas perspectivas que cada dia prenen cos y que al cap y al últim haurán de condensar-se, deuen trobar-nos previnguts als que sustentem las idees republicanes. Cessin ja las dissensions que 'ns divideixen, y pensém que la patria pot necessitar de nosaltres. Femnos dignes d' ella, sacrificant en las sévases aras las nostres diferencies. Posemnos á la altura de las sévases necessitats. Y si 'ns preguntan quina República serà la nostra, si la federal ó la unitaria, si la revolucionaria ó la evolutiva, responguém com un sol home:

—La República nacional, la més barata, la més previsora, la més honrada y la més patriòtica.

P. K.

MARÍA CARDONA, la minyona ferida per l' explosió del petardo de la Plassa Real, en la enfermeria de la Casa de Socorro del carrer de Barbará, á càrrec dels Amics dels Pobres, ahont continua restablintse, estant ja fora de perill.

y traballant de nit y dia ab la deria de recobrar lo perdut.

Lo mateix remey exigeixen las nacions quan se veuen amenassades de una catàstrofe financiera.

Pero ¿qui serà l' guapo que s' atreveixi á posar lo cascabel al gat?

Los partits monàrquichs s' acusan mútuament de haver produhit aquest estat de cosas intolerable. Los conservadors tiran lo mort als fusionistas; los fusionistas los hi tornan la pilota.

Y 'ls uns y 'ls altres tenen rahó que 'ls sobra, respecte á lo passat. Conservadors y fusionistas, fusionistas y conservadors son culpables de las mateixas imprevisions y de idéntichs despilfarros. Davant del tribunal sever de la opinió pública no tenen disculpa.

de bona per la fam, com per la fam va comensar la de l' any 93 á França.

Aquestas perspectivas que cada dia prenen cos y que al cap y al últim haurán de condensar-se, deuen trobar-nos previnguts als que sustentem las idees republicanes. Cessin ja las dissensions que 'ns divideixen, y pensém que la patria pot necessitar de nosaltres. Femnos dignes d' ella, sacrificant en las sévases aras las nostres diferencies. Posemnos á la altura de las sévases necessitats. Y si 'ns preguntan quina República serà la nostra, si la federal ó la unitaria, si la revolucionaria ó la evolutiva, responguém com un sol home:

—La República nacional, la més barata, la més previsora, la més honrada y la més patriòtica.

P. K.

o ho saben? Hem estat á punt de tenir un disgust dels mes tremends.

Lo telégrafo anunciava que á Burgos s'havia alsat una partida anarquista, als crits de «Viva la guerra!» «Viva la huelga!»

Ja hi havia qui sentia que se li posava la pell de gallina.

Quan tot de un plegat va saberse que allò no era partida.... que allò era.... jaguán tinse'l riure!..

Vaja, s'ha sabut que allò era una mascarada carnavalesca.

«Y encare dirán que 'l Carnestoltes s' acaba de morir!»

En Salmerón parlant dels pressupostos ha dit:

«Es precis calcular lo que necessita l'Estat per la séva vida, y no lo que necessita la monarquia per la séva duració.»

Confessém que hi ha frasses que equivalen á un cop de massa, y aquesta es una d'elles.

La reyna Isabel ha anat á Madrit desde Paris.

Fent aquest viatje ha pogut veure si 'l camí entre Madrit y Paris està ben expedit.

Quan un camí està ben expedit, la reyna Isabel ho sab, lo mateix pot ferse 'l viatje de anada que de tornada.

Quedém que 'l camí està bé y que 'l viatje siga en lo sentit que 's vulga no ofereix dificultats ni obstacles.

Avis á qui correspongi.

Un aplauso al ministre de Foment.

—¿Y ara?—preguntarán vostés ab extranyesa —Desde quan LA CAMPANA DE GRACIA aplaudeix á un governant conservador?

Senzillament: desde que 'l ministre conservador publica un decret prohibint, baix severas penas, la fabricació de vins artificials.

Enemichs de totes las trampas, aplaudim lo bó, vinga de hont vinga, fassio qui ho fassi.

**

Lo únic que sentim de veras, es que al mateix temps que als falsificadors de vins no 's persegueixi als falsificadors d' eleccions, als falsificadors d' actes.... y ¡qué dimontri! fins als falsificadors de pressupostos.

Los falsificadors de vi envenenan als individuos. Los altres en cambi envenenan á la nació.

L'arcalde del Vendrell va prohibir terminantment qu'en la celebració de la festa del 4 de Mars, per honrar la memòria dels veïns de aquella vila que moriren sacrificats á māns dels carlins, se pronunciesssen discursos sobre 'l sepulcre en que descansan.

Escoltin: ¿no podria regalarse una boyna de honor al actual arcalde de la liberal vila del Vendrell?

La setmana pròxima, ab motiu de ser festa dijpte, sortirénd dividendes.

Y seguint la costüm, publicarem lo número extraordinari corresponent al mes de Mars, pél qual contém ab originals y grabats del major interès.

Res més los hi dihem per deixarlos integró 'l gust de la sorpresa.

CARTAS DE FORA.—Un pobre que demanava caritat se trobava a la estació de Sitges, demanant amb llàgrimas als ulls que 'l deixessin pujar al tren puig tenia necessitat de trasladar-se á Barcelona. A l'estació hi havia l'ensolat que havia fet alguns sermons durant los días de Carnestoltes y no tornant resposta al pobre que li implorava una limosna, digué aquell:—«Cóm me n'han de fer los altres, si no me'n fan los que predican la caritat?—En això un obrer, compadescut de aquell infeliz, vā comprarí un bitllet de tercera, donantli ade més una pesseta pel camí. Donchs una acció tant senzilla vā treure de test al home de la sotana, que's quedà refunfunyant:—«Si no m' hagues insultat, també l'hauria favorescut; pero ara no:» Lo pobre podia dir:—Ara no 'l necessito per res.

M'escriuen de Sant Quinti de Mediona: «Des de l'15 de febrer de 1891 està tancada l'escola pública de aquesta vila, per disfrutar de llicència la mestra senyora Ribot, per motius de salut. Ab aquiescència dels cacichs de la població s'aprofita de aquest estat de cosas dos senyors que pel vestit que portan semblan esposas de Cristo: y mentrestant l'escola pública permaneix tancada en contravenció á la llei y en perjudici de molles famílies que no tenen per convencient que les seves fillas sigan educadas per les monjas.

Molt animat ha sigut lo Carnaval de Sant Sadurní de Noya, distingintse la comitiva organisa da per lo Casino Alianza Fraternidad, que recorregué ls carrers, y en la qual hi figuraven xispejants caricaturas políticas. Aquella republicana població vā celebrar la bona sombra dels organitzadors de la mascara da y dels que vān secundarlos.

A Fontrubi, poble de l'alt Panadés, ahont los carlins durant la passada guerra hi tenian la cobrança y l'hospital, disfrutau actualment d'un rector ab mes cara de trabucaire que de moro de pau. L' altre dia arriba á la casa de un difunt y al manifestarli la familia que fes lo favor d'esperar-se una mica, ell respondé ab molta altives que ni un minut més s'esperaria, y tot cantant l'absoluta s'escapá com un aligot ab la camisa fora de les calsas. L'enterro vā efectuar-se sense la presencia de aqueix fantasma, y tot vā anar bé, de manera que ja 'ls pagesos de Fontrubi comensan á discutir si es necessaria ó no la presencia dels ensotanats en los actes fúnebres. Bé podria succeir, que de tant depressa com vol anar, al rector de Fontrubi se li desbandés tot lo remat espiritual.

Ha mort á Gosol, lo conegut republicà D. Roch Molins, melje que per espay de mes de 40 anys havia exercit la seva professió, y que tant en sa juventut com en sa vellesa havia militat sempre en las filas liberals y republicanas, avivant l'entusiasme de la gent de aquells recons de montanya. Com los carlins no podian perdonarli 'l mal que 'ls havia fet, l'ensotanat se negà á tocar á morts y á enterrar lo cadáver, fundantse en que 'l melje Molins no anava á missa, ni confessava. La familia que per certos reparos hauria tolerat l'enterro catòlic, davant de la decisió de aquells que ni després de la mort perdonan, anuncia què l'enterro seria civil. ¡Minyóns de Deu! Qui no ha vist la furia del ensotanat al contemplar la majoria del poble reunintse per rendir l'últim tribut á la memoria de aquell home que durant la séva vida havia sigut un modelo de bondat y d'honoradés! Mes de 150, entre homes y donas assistiren al enterro, donant així, una lliçó severa al home negre, què s'haurá pogut convencer de que á Gosol la reacció no fà prossilit. Tingui present que per culpa séva s'ha sembrat una llevor que li farà molt mal als seus semblants. S'ha comensat per un enterro civil y aqueixa es la millor propaganda porque aprenquin á prescindir de aquells que desde que una persona neix fins després de morta, procuran treuren tot lo such que poden ad majorem gloriam suam.

ni han de vesti y donar pa á la dona y las criatures, naturalment, lo important es santificar la festa; lo demés... no vē ni va. —De manera, que tú trobas que això no està bé.

—¡Qu' es cas!

—Vols que t' ho digui 'l que trobo? Que fóra més enraonat, en lloc de fernos fer festa los diumenes, procurar darnos feyna 'ls altres dias....

—¿No estás ab mi?

—¡Ben xafat!—

Los dos manobras se miran, somriuen, baixen lo cap, obran lentament la boca, y ¡aaaah!.... ¡aaaah!.... fan dos badals.

C. GUMÀ.

SI JÓ FÓS EN CÁNOVAS

OMENSEM pel acabament.

Resum de la situació actual d'Espanya. no tenim un clau, es indispensable fer economías, y ningú vol deixarse rebaixar un céntim de la paga.

—Es cert que gastém molt-dihuen tots los rams que cobran del Estat:—però'l servey públic exigeix aquets gastos, si's vol fer economías, tot se desorganisará y se'n anirá á can Taps en cinch minuts.—

Per formarse una idea de la rahó que tenen los que aixís parlan, bastarà recordar un cas molt fresh.

Sempre 'ls senyors militars havian dit que en lo rengló de guerra es impossible estalviar res, porque tot està tan trabat, estan tan enllassats tots l'organismes, que ab una sola dent que faltés corrirem lo perill de malmetre la màquina.

—¿No 's pot suprimir ni una plassa?—ls deyan-zeni un empleo?—¿ni un regiment?

—¡Ni un corneta!—responian ells ab ayre inflexible:—avants que rebaixar un xavo del personal, val més que suprimeixi la pólvora ó 'ls canons de l'artilleria.—

Bueno. L'endemà d'aquesta conversa ab los directors del exèrcit, mor'á Madrid lo general Tererro, un pobre general que no servia per res més que per cobrar, perque estava inutilitat del cervell y casi nose'l vaya en lloc.

¿No 's podia amortisar aquella plassa de tinent general? ¿no 's podia estalviar la nació lo sou que en vida havia pagat al inútil Tererro?

No senyors: l'organización del exèrcit, la complicació del mecanisme de guerra, la... en fin.... etc.

Resultat: que quan encare 'l cadavre del pobre Tererro era caient, la seva plassa de tinent general ja estava ocupada. Las escalas havian corregut, s'havien concedit los accensos reglamentaris.... y la integritat del exèrcit s'havia salvat.

¡Quina ocasió més bona que aquesta per alleugerir lo pressupost de guerra, desde'l moment que la plassa del general Tererro era absolutament inútil? ¿Per què s'ha anat tan depressa á omplir la vacant?

Perque aquí tothom lo que vol es cobrar, medrar y viure b... y á la nació que se la mengin las ratas. Exèrcit, marina, administració, empleats de totes classes, lo seu únic ideal es la conveniència propia, deixant los interessos de la patria completament á recó.

Si jó fos en Cánovas, cridaria als representants dels que viuen del pressupost, y 'ls diria:

—Senyors: ho sento moltíssim, ho lamento ab tota l'ànima; pero aixís no podem continuar. Es indispensable que vostés se sacrificuin y 's rebaixin alguna cosa del sou.

—¡No pot ser!

—¿No?.... Pues bueno: quedan despedits. Buscaré gent que ho fassi més barato.—

Y comensaria pe 'ls ministres.

—¿Qui vol ser ministre?

—¡Jo!.... ¡jo!.... ¡jo!....

—Los adverteixo que s'ha disminuit molt la paga.

—Per qu'ant se comprometen á serho?

—Jo per cinch duros diaris.

—Jo per quatre.

—Jo per dos!

Agafaria vuyt ministres á dos duros; y amunt. Cops al exèrcit.

—¿Qui vol fer de general á un preu mòdich?

Desseguida sortiràn aspirants que per una friolera serian capitans generals, generals de divisió, coronels, etc., etc.

Aném á la Marina.

—¿Qui vol cuidarse de governar la esquadra per pochs diners?

Tenim marinos abundants é intel·ligents, y aviat que darian cubertas las vacants, ab una economia considerable en lo pressupost.

Ara al clero.

Faltan bisbes y arquebisbes baratos. ¿Hi ha algú que 's comprometi á desempenyar aquets càrrecs?

—Si se 'n presentaran de capellans frugals y de pocas pretensions que farian de bisbe y hasta de cardenal per una miseria!....

La mateixa tècnica seguiria pera provehir las plazas de gobernadors, jefes econòmics, magistrats, ins-

DESCANS OBLIGATORI

Dos manobras sense feyna, recolzats en un fanal del Pla de la Boqueria, d'aquest modo estan parlant:

—¡Ja ho sabs, Nofre, lo que passa?

Lo govern va á decretar lo descans de *reyal* ordre....

—¿Sí? —Vols descans més *reyal* que 'l que disfrutém nosaltres?

—Va de serio: 'ls diputats, segons canta avuy lo diari, estan á punt d'aprobar una llei de certa especie que deixa del tot privat traballá en dias de festa.

—Y al que l'atrapin faltant á aquesta nova ordenansa y se'l veji traballar en diumenge quina pena me li donan? —que 'l durán al pal, potser?

—Segons diuhens, lo casticlich cons'tirá en tancarlo al calabosso.

—Com qui diu: —vols traballar? —Donchs era haurás de fer festa á la presó!.... No està mal. Diga's, pues, que ara fe'l dropo serà un mérit.

—Per què?

—Ay, ay! Si al que traballa 'l castigan, al que no traballa may casi li deurán da un premi.

—No, noy, no; vas molt errat. Aquesta llei, á la quènta, sois s'encamina á evitar los molts pecats que 's fan ara.

—Pero zahónt son aquets pecats?

—Mira; traballá en diumenge n'es un.

—Si? Y no tenir pa en dilluns que no n'es?

—Nofre, quan los senyors diputats dictan semblants ordenans, ells sabrán per què.

—¿Qué hi va que tots aquets que 's fican en privá 'l dret del traball los diumenes y altres festas, no traballau may?

—Qui sab! Lo diari vé á doná á entendre que 'ls que més instances fan perque s'aprobi questa ordre son los bisbes.

—Veus? —Es clar! Com qu'ells casi no coneixen las nostres necessitats, ni pagan lloguer de casa,

LA CAMPANA DE GRACIA

Los que gobernan al Gobern

